

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*
PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT OF BANG MAE NANG
MUNICIPALITY BANGYAI DISTRICT NONTHABURI PROVINCE

¹ชลธิ์ สุนทรสุจิต Cholathee Soonthronsujarit

²ณัฐวัชร จันทโรธรัญ Nuttawat Chantarotorn

^{1,2}คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก Faculty of Liberal Arts, Krirk University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Cholathee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และ 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และรายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินการ การตัดสินใจ ตามลำดับ และ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1) study the level of public participation in local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province and 2) compare the differences of public participation in local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province classified by personal factors. This is a quantitative research using a questionnaire with a sample of 396 people. Data were analyzed

*Received: December 07, 2024. Revised: December 24, 2024. Accepted: December 25, 2024.

using statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One-way ANOVA), and Scheffe's method for analyzing pairwise differences. The research results found that 1) the level of public participation in local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province, overall, was at a moderate level. When considering each aspect, the opinions were at a high level, namely, participation in benefits, and the opinions in 3 aspects were at a moderate level, namely, participation in evaluation, implementation, and decision-making, respectively. 2) Comparing public participation in local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province, classified by personal factors, it was found that people of different genders did not have different participation in local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province. People with different ages, occupations, marital status, education levels and monthly incomes participated in the local development of Bang Mae Nang Municipality, Bang Yai District, Nonthaburi Province, which were significantly different at the 0.05 statistical level.

Keywords: Participation, People, Local Development

บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน นับแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองระบอบการปกครองแบบระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกับประเทศ และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาประเทศไทยก็ปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาโดยตลอด ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กฎหมายอื่นใดจะขัดหรือแย้งไม่ได้ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 เป็นฉบับแรก ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการบริหารราชการแผ่นดินตามระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2537 มีการแบ่งการบริหารราชการออกเป็นส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนกลางแบ่งออกเป็นสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม เป็นการบริหารแบบรวมอำนาจ ส่วนการบริหารส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และส่วนการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 2 ระบบคือ ระบบทั่วไปมี 3 รูปแบบคือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อีกระบบที่ใช้คือระบบพิเศษ ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (Catt, 1999) และจากการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวในปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่า การบริหารราชการส่วน

ท้องถิ่นเป็นการบริหารราชการแบบกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการราชการแผ่นดินมากขึ้นกว่าเดิม

การปกครองส่วนท้องถิ่นได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้น และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย (วัชรินทร์ อินทพรหม, 2557)

การมีส่วนร่วม (Participation) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทั้งในระบบ องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเองทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุดและจากแนวคิดของการกระจายอำนาจของท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการไปถึงตัวประชาชนให้มากที่สุด และถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและต่อหน่วยงานด้วย โดยจะเป็นส่วนที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากความพร้อม ผู้บริหารและสมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นอย่างจริงจัง อีกทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารพัฒนา (จาริณี แจ่มจำ, 2553) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดยังไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงทำให้เกิดปัญหา การพัฒนาท้องถิ่นตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจนั้นประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการบอกเล่าถึงความต้องการของท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีความสนใจศึกษาเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ว่ามีมากน้อยเพียงใดและศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการศึกษาหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองและสร้างรากฐานให้ชุมชนเข้มแข็งและทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม้นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองบางแม้นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และมีชื่อในทะเบียนบ้านของเทศบาลเมืองบางแม้นาง ทั้ง 18 หมู่บ้าน จำนวน 49,095 คน (เทศบาลเมืองบางแม้นาง, 2566) เครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973 อ้างใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2559) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นโดยวิธีสุ่มแบบตามสะดวก

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม้นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประยุกต์ตามรูปแบบของ ลิเคิท์ สเกล (Likert) (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2559) โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายถูกลงไปในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับต่อไปนี้ 1) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความ ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 2) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผล IOC เท่ากับ 0.89 โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับคนพิการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1974, อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2552) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.712

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม้นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่มและใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไปและเมื่อพบความแตกต่างใช้การเปรียบเทียบตัวแปรรายคู่โดยใช้วิธีการเชฟเฟ (Scheffe's method) ที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และรายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินการ การตัดสินใจ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม	n = 396		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การตัดสินใจ	2.98	.801	ปานกลาง	4
2. การดำเนินการ	3.07	.861	ปานกลาง	3
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.61	.871	มาก	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.10	.893	ปานกลาง	2
ภาพรวม	3.19	.633	ปานกลาง	

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบสมมติฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ประชาชนยังให้ความร่วมมือหรือความสนใจกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองไม่มากเท่าที่ควร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการดำเนินการ ด้านการตัดสินใจ ยกเว้นด้านที่ให้การมีส่วนร่วมมากก็คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและขาดการประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนที่ไม่ต่อเนื่อง จริงจัง ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ

ของเทศบาล ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และโครงการกิจกรรมที่ทางเทศบาลจัดขึ้นอยากให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา เขียวเพกา (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลเมืองบางแม่นาง ยังขาดการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทสำคัญดังกล่าวอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมองเห็นความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรงประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ แสงประทุม (2559) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

1.2 ด้านการดำเนินการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการไสว ถาวโร (รัตนศักดิ์) (2561) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในด้านการดำเนินการพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลน้ำคำ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของนงเยาว์ ทองสุข (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง พบว่า การมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสีเกา จังหวัดตรังอยู่ในระดับมาก

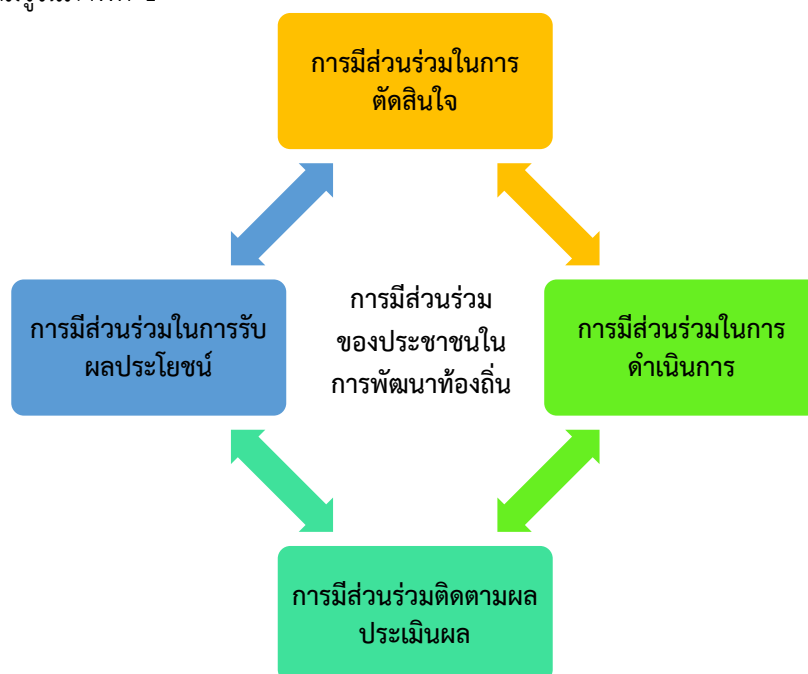
1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิวิส ศิริพันธ์ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ด้านเพศที่แตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ บัวสอน (2557) ที่ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน ด้านเพศที่ต่างกัน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีระดับของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ แสงประทุม (2559) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากงานวิจัยครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมติดตามผลประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สรุปภาพองค์ความรู้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นการที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในด้านการคิดและตัดสินใจ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิดเพื่อกำหนดประเด็นหลักของการพัฒนาท้องถิ่นของตนเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาความต้องการเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการเสนอเพื่อบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ กิจกรรมในแผนพัฒนางานโครงการ ซึ่งเมื่อแผนพัฒนาได้มีการดำเนินการแล้วคุณภาพชีวิตดีขึ้น รวมไปถึงการได้รับผลประโยชน์การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการหรือกิจกรรม

4. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล การที่ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินการและการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการที่ได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบผลการวิจัยที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

- 1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ด้านการตัดสินใจ ควรมีการปรับปรุงเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านกิจกรรม/โครงการต่างๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มากขึ้น และควรจัดลำดับของลำดับสำคัญของปัญหาในท้องถิ่นและลำดับของความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นและควรทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

- 1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ด้านการดำเนินการ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการเป็นกรรมการหรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเพื่อเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาลอย่างจริงจังและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการช่วยกันดูแลอุปกรณ์หรือทรัพย์สินที่เป็นของส่วนรวมในชุมชน เช่น เครื่องออกกำลังกายที่ทางเทศบาลจัดไว้ให้กับประชาชนได้ใช้ในการออกกำลังกายและผ่อนคลายและให้ชุมชนช่วยกันดูแลอย่างสม่ำเสมอในแต่ละชุมชน

- 1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เทศบาลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนเรื่องของการจัดโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถนนการป้องกันปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ต่างๆ หรือการดำเนินการในเรื่องใดนั้นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้วยเพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของประชาชน ลด/แก้ไขปัญหาได้/น้ำไม่ท่วม

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเทศบาล โดยเข้าร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรม โครงการพัฒนาท้องถิ่นที่เทศบาลดำเนินการในทุกโครงการในแต่ละปีงบประมาณเช่นการปรับปรุงถนนในเขตชุมชนต่างๆ และโครงการอื่นๆ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิดหรือรักท้องถิ่น โดยสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนในเรื่องความสำคัญของการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น ต่อองค์กรที่ปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยของสิ่งจูงใจที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาพสังคมไทยและสามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ แสงประทุม. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กุสุมา เขียวเพกา. (2558). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จาริณี แจ่มจำ. (2553). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทศบาลเมืองบางแม่นาง. (2566). จำนวนประชากรทั้งหมดของเทศบาลเมืองบางแม่นาง. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลเมืองบางแม่นาง>. สืบค้นเมื่อ 4 ส.ค. 2566.
- เทอดศักดิ์ บัวสอน. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นงเยาว์ ทองสุข. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 1(3). 9-15.
- พระอธิการไสว ถาวโร (รัตนศักดิ์). (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง. (2559). **การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ : หลักการวิธีปฏิบัติ สถิติและคอมพิวเตอร์**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 8(3). 44-58.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อดิวัศ ศิริพันธ์. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อุไรวรรณ รสแก่น. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Catt, H. (1999). **Democracy in Practice**. New York: Routledge.
- Cronbach L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row.